

OSUUSPANKKIRYHMÄN TULOSTIEDOTE 1.1.-31.12.2001

Op-ryhmän markkinaosuudet vahvistuivat: osuus talletuksista kasvoi 0,9, luotoista 0,4 ja vakuutusmaksutulosta 3,3 prosenttiyksikköä. Liikevoitto oli 504 Me (664), ilman osakesijoitusten vaikutusta 542 Me (557). Vuonna 2002 markkina-aseman odotetaan yhä vahvistuvan ja liikevoiton muodostuvan lähes samantasoiseksi kuin vuonna 2001.

- * Osuuspankkiryhmän markkina-asema vahvistui edelleen. Markkinaosuus talletuspankkien euromääräisistä luotoista kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä 32,4 prosenttiin ja osuus talletuksista 0,9 prosenttiyksikköä 32,1 prosenttiin. Markkinaosuus henki- ja eläkevakuutuksen maksutulosta nousi 3,3 prosenttiyksikköä 13,4 prosenttiin.
 - * Liikevoitto oli pankkiryhmän historian toiseksi suurin: 504 miljoonaa euroa. Se oli 24 prosenttia pienempi kuin vuoden 2000 ennätystulos. Liikevoiton supistuminen johtui osakesijoituksista. Ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta liikevoitto oli 542 miljoonaa euroa, eli 2,7 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin.
 - * Rahoituskate kasvoi 9,3 prosenttia, ja palkkiotuotot supistuivat 5,3 prosenttia. Kulut kasvoivat 4,2 prosenttia. Luottotappiot olivat edelleen matalalla tasolla.
 - * Luottokanta kasvoi 8, talletukset 10 ja vakuutussäästöt 24 prosenttia. Sijoitusrahastojen pääoma oli samalla tasolla kuin vuoden 2000 lopussa.
 - * Kotitalouksien asuntoluottokanta kasvoi 14 prosenttia 9,3 miljardiin euroon. Markkinaosuus nousi 0,7 prosenttiyksikköä 34,3 prosenttiin. OP-Kiinteistökeskusten välittämät kaupat lisääntyivät 15 prosenttia.
 - * Asiakasmäärä kasvoi 52 000:lla 2,97 miljoonaan ja omistajajäsenten määrä 109 000:lla 984 000:een. Verkkopalvelusopimusten määrä kasvoi 20 prosenttia 685 000:een. Yli 88 prosenttia kaikista asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tehtiin sähköisinä itsepalveluina.
 - * Ryhmän pörssinoteeratun keskuspankin OKOn konserniliikevoitto oli 111 miljoonaa euroa.
 - * Vuonna 2002 Osuuspankkiryhmän markkina-aseman odotetaan vahvistuvan edelleen, ja liikevoiton odotetaan muodostuvan lähes samantasoiseksi kuin vuonna 2001.
- Osuuspankkiryhmän avainlukuja

	1-12/2001	1-12/2000
Liikevoitto, milj. e	504	664
Kulujen suhde tuottoihin, %	55	49
Oman pääoman tuotto, %	14,6	24,9
Koko pääoman tuotto, %	1,28	1,90
	31.12.2001	31.12.2000
Tase, mrd. e	30,0	27,1
Luottokanta, mrd. e	21,9	20,3
Asiakasvarat, mrd. e	22,2	20,2

Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, mrd. e	0,2	0,2
Vakavaraisuussuhde, %	15,1	13,7
Henkilömäärä (pl. kausiapulaiset)	8 802	8 535

Toimintaympäristö

Suomen talouskasvu hidastui jyrkästi vuoden 2001 aikana kansainvälisen talouden taantuman takia. Taantuma oli korostetusti vientilähtöinen. Sen sijaan kotimaisen kysynnän kasvu jatkui lähes edellisen vuoden tapaan, mikä edisti pankkien perinteisen liiketoiminnan kasvua. Kulutusmenojen lisäystä ylläpitivät kotitalouksien tulojen nousu sekä vahva luottamus oman talouden tulevaisuuteen.

Euroopan keskuspankki alensi euriborkorkoihin vaikuttavaa ohjauskorkoaan vuoden aikana neljästi, 4,75 prosentista 3,25 prosenttiin. Koron laskut painottuivat syksyyn, jolloin Yhdysvaltoihin suunnatut terrori-iskut lisäsivät kansainvälisen talouden epävarmuutta ja taantuman pitkittymisen uhkaa. Tilanne korkomarkkinoilla muuttui kuitenkin loppusyksyn aikana, ja markkinakorot kääntyivät loivaan nousuun. Osuuspankkiryhmän viitekorkoa Op-Primea alennettiin markkinatilanteen sekä korko-odotusten mukaisesti vuoden kuluessa 5,00 prosentista 3,50 prosenttiin.

Kansainvälisen talouden ongelmat näkyivät osakemarkkinoilla sijoittajien varovaisuutena ja osakkeiden hintoja kuvaavien indeksien tuntuvana laskuna. Osakemarkkinoiden epävarmuuden takia talletusten suosio säästökohteena vahvistui matalasta korkotasosta huolimatta. Euromääräinen talletuskanta pankeissa kasvoi yli 5 prosenttia.

Asuntohintojen vakaus ja lähes koko vuoden jatkunut korkotason lasku ylläpitivät asuntoluottojen kysyntää. Talletuspankkien asuntoluottokanta kasvoi lähes 12 prosenttia.

Talouden näkymät vuodelle 2002 ovat varovaisen myönteiset. Yritysten ja kotitalouksien vakaa rahoitusasema ja matala korkotaso tukevat kotimaista kysyntää ja pitävät pankkien taloudellisen toimintaympäristön suhteellisen suotuisana. Tämän lisäksi Suomen kilpailukykyinen vientisektori hyötyy välittömästi kansainvälisen talouden hitaastakin elpymisestä.

Osuuspankkiryhmän tulos

Rahoituskate kasvoi 9,3 prosenttia

Vuonna 2001 Osuuspankkiryhmän rahoituskate kasvoi edelleen, mutta kasvu hidastui edellisestä vuodesta. Kertomusvuonna rahoituskate oli 875 miljoonaa euroa (801)*, eli 9,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Vuodesta 1999 alkanut rahoituskatteen kasvu tasaantui vuoden 2001 aikana. Rahoituskate oli vuosineljänneksestä toiseen lähes yhtä suuri ja pysyi vuoden 2000 lopussa

saavutetulla korkealla tasolla.

*Suluissa on vertailuluku vuodelta 2000. Tuloslaskelma- ja muiden kertymätyyppisten lukujen osalta vertailuna on tammi-joulukuun 2000 luku. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten lukujen osalta vertailuna on edellisen tilinpäätösajankohdan luku (31.12.2000).

Rahoituskatteen kasvun taantuminen aiheutui uusien luottojen ja talletusten marginaalien supistumisesta ja alentuneesta korkotasosta. Luottojen ja talletusten välisen korkoeron kaventumisen vaikutusta kompensoi kuitenkin luotto- ja talletuskannan kasvu sekä pankkiryhmän vahva tulorahoitus.

Koko vuoden keskitaseeseen suhteutettu rahoituskate oli saman tasoinen kuin vuonna 2000. Viimeisellä neljänneksellä keskitaseeseen suhteutettu rahoituskate oli 0,4 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuotta aiemmin.

Osuuspankkiryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2000				2001			
	1-3	4-6	7-9	10-12	1-3	4-6	7-9	10-12
Rahoituskate	182	193	203	222	218	221	218	218
Palkkiotuotot	75	84	72	72	71	77	66	73
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	10	-2	-1	1	-8	-28	-26	16
Muut liiketoiminnan tuotot	49	244	36	41	45	121	33	41
Tuotot yhteensä	316	519	310	336	326	391	291	348
Palkkiokulut	7	8	10	9	8	11	9	14
Hallintokulut	108	120	109	128	119	121	119	141
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	17	23	24	26	18	18	20	20
Liiketoiminnan muut kulut	32	33	33	31	30	34	31	37
Kulut yhteensä	165	185	176	194	175	184	179	212
Voitto ennen luottotappioita	151	334	134	142	151	207	111	136
Luotto- ja takaustappiot	0	0	-5	10	-1	1	3	10
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	0	98	0	1	0	83	0	5
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten tuloksista	1	4	1	1	-1	0	-17	16
Liikevoitto	152	241	140	132	152	122	92	138

Palkkiotuotot vähenivät 5,3 prosenttia

Pankkiryhmän muut tuotot olivat 481 miljoonaa euroa (681), eli 29 prosenttia pienemmät kuin vuotta aiemmin. Ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta muiden tuottojen supistuminen olisi ollut selvästi pienempi eli 9,3 prosenttia.

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista olivat 95 miljoonaa euroa (204), eli 108 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Vähennys johtui Pohjola-Yhtymä Oyj:n vuonna 2000 maksamista poikkeuksellisen suurista osingoista.

Palkkiotuotot olivat 287 miljoonaa euroa (303), eli 16

miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Tuotot maksuliikkeestä kasvoivat 16 prosenttia 92 miljoonaan euroon (79). Tuotot arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta sen sijaan supistuivat 48 prosenttia 20 miljoonaan euroon (39). Palkkiotuotot sijoitusrahastoista supistuivat 17 prosenttia 25 miljoonaan euroon (31). Myös tuotot antolainauksesta olivat pienemmät kuin vuotta aiemmin. Palkkiotuottojen vähennykseksi on kirjattu Platinabonusten saajille vuoden aikana kertyneiden bonusten arvo, 24 miljoonaa euroa (20).

Arvopaperikaupan nettotuotot olivat 53 miljoonaa euroa negatiiviset (1) eli selvästi pienemmät kuin vuotta aiemmin. Osakekaupan nettotuotot olivat 46 miljoonaa euroa negatiiviset (1) ja saamistodistusten kaupan nettotuotot 7 miljoonaa euroa negatiiviset (miinus 1). Liiketoiminnan muut tuotot supistuivat 12 prosenttia 146 miljoonaan euroon (166).

Kulut kasvoivat 4,2 prosenttia

Pankkiryhmän kulut olivat 750 miljoonaa euroa (720), eli 4,2 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2000. Ilman henkilöstökulujen vähennykseksi kirjattua noin 13 miljoonan euron erityisvastuun palautusta Osuuspankkien Eläkesäätiöltä kulujen kasvu olisi ollut 6,0 prosenttia.

Palkkakulut kasvoivat 6,6 prosenttia 268 miljoonaan euroon (251). Henkilöstökulut kokonaisuudessaan olivat 315 miljoonaa euroa (301), eli 4,6 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Henkilöstökuluihin sisältyy edellä mainittu eläkevastuun palautus sekä vastuunkattamismaksua Osuuspankkien Eläkesäätiölle 4 miljoonaa euroa.

Muut hallintokulut olivat 186 miljoonaa euroa (164), eli 21 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Eniten kasvoivat atk- ja markkinointikulut. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 58 miljoonaa euroa (55) ja arvonalentumispoistot 18 miljoonaa (36). Arvonalentumispoistot johtuvat pääosin pankkiryhmän kiinteistöstrategiasta, jonka mukaan kiinteistökohtainen tuottotaso nostetaan 5,5 prosenttiin viimeistään vuoden 2002 loppuun mennessä. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 2,1 prosenttia 132 miljoonaan euroon (129).

Luottotappioita edelleen vähän

Nettomääräiset luottotappiot kasvoivat 12 miljoonaan euroon (5), mutta olivat edelleen matalalla tasolla. Nettomääräiset luottotappiot olivat 0,04 prosenttia vuoden lopun luottokannan ja luotonantoon rinnastettavien sitoumusten yhteismäärästä.

Järjestämättömiä saamisia oli joulukuun lopussa 181 miljoonaa euroa (179). Nollakorkoisten saamisten määrä supistui 57 prosenttia 11 miljoonaan euroon (25). Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten suhde luottokantaan ja muihin luotonantoon rinnastettaviin sitoumuksiin oli joulukuun lopussa 0,7 prosenttia. Vuoden 2000 lopussa suhdeluku oli 0,8 prosenttia.

Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisia kirjattiin 88 miljoonaa euroa (99). Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yhtiöiden tuloksista oli 2 miljoonaa euroa negatiivinen (7).

Liikevoitto 504 miljoonaa

Pankkiryhmän liikevoitto oli 504 miljoonaa euroa (664), eli 160 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2000. Liikevoiton supistuminen johtui pääosin osakesijoitusten vaikutuksista, jotka rasittivat erityisesti kolmannen vuosineljänneksen liikevoittoa. Viimeisen neljänneksen liikevoitto oli 138 miljoonaa euroa, eli 49 prosenttia suurempi kuin edellisen vuosineljänneksen ja 4,2 prosenttia suurempi kuin viime vuoden vastaavan ajanjakson liikevoitto.

Pankkiryhmän kannattavuus oli edelleen vahva, vaikka laskikin edellisten vuosien poikkeuksellisen korkealta tasolta. Koko pääoman tuotto (ROA) oli 1,28 prosenttia (1,90) ja oman pääoman tuotto (ROE) 14,6 prosenttia (24,9). Kulujen suhde tuottoihin oli 55 prosenttia (49).

Liikevoitto ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta

Vuosien 2000 ja 2001 liikevoittojen vertailukelpoisuutta vaikeuttaa osakesijoitusten nettotuottojen suuri vaihtelu. Vuoden 2000 tulokseen sisältyi merkittävä positiivinen ja vuoden 2001 tulokseen merkittävä negatiivinen vaikutus osakesijoituksista.

Pankkiryhmän tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista olivat 95 miljoonaa euroa (204). Osakekaupan nettotuotot olivat kertomusvuonna 46 miljoonaa euroa negatiiviset, kun ne vuotta aiemmin olivat miljoona euroa positiiviset. Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset sen sijaan supistuivat 99 miljoonasta 88 miljoonaan euroon.

Osuuspankkiryhmän omistusosuus Pohjola-Yhtymä Oy:n osakkeista laski kertomusvuoden aikana 9,4 prosentista 7,5 prosenttiin yhtiön osakepääoman korotuksen johdosta. Sen jälkeen kun Osuuspankkiryhmän ja Pohjola-Yhtymän yhteistoiminnan syventämisen edellytykset poistuivat kesällä 2001, Pohjola-Yhtymän osakkeita ei ole enää pidetty strategisena vaan tavallisena markkinaehtoisena sijoituksena. Osakkeista kirjattiin kertomusvuoden aikana yhteensä 122 miljoonan euron arvonalentumiset, josta 83 miljoonaa euroa kirjattiin ennen omaisuuslajiluokan muutosta tuloslaskelman kohtaan "Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset".

Ilman osakesijoitusten välitöntä yhteisvaikutusta pankkiryhmän liikevoitto oli 542 miljoonaa euroa, eli 15 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Ilman osakesijoitusten vaikutusta koko pääoman tuotto (ROA) oli 1,37 prosenttia (1,62), oman pääoman tuotto (ROE) 15,6 prosenttia (21,1) ja kulujen suhde tuottoihin 57 prosenttia (56).

Osakesijoitusten vaikutus liikevoittoon

Milj. e	2001	2000	Muutos
Liikevoitto	504	664	-160
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	95	204	-108
Osakekaupan nettotuotot	-46	1	-47
Arvon alentumiset	87	97	-10
Liikevoitto ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta	542	557	-15

Tase

Kertomusvuoden aikana Osuuspankkiryhmän tase kasvoi 11 prosenttia ja oli vuoden lopussa 30,0 miljardia euroa (27,1). Yksittäisistä tase-eristä kasvoivat eniten taseen vastaavissa saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä ja keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset sekä taseen vastattavissa yleisön talletukset.

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat 21,9 miljardia euroa (20,3), eli 8,3 prosenttia suuremmat kuin vuoden 2000 lopussa. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille olivat 20,1 miljardia euroa (18,3), eli 9,9 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Talletukset kasvoivat 9,7 prosenttia 18,8 miljardiin euroon (17,1).

Pankkiryhmän oma pääoma oli vuoden lopussa 2,7 miljardia euroa (2,3), eli 16 prosenttia suurempi kuin vuoden 2000 lopussa. Omia pääomia kasvattivat tilikauden 365 miljoonan euron voitto sekä omistajajäsenten osuuspääomasijoitukset, jotka kasvoivat vuoden 2001 aikana 14 prosenttia 576 miljoonaan euroon (505). Lisäosuuspääoman osuus tästä oli 488 miljoonaa euroa (422). Pankkiryhmän omavaraisuusaste nousi 8,6 prosentista 9,0 prosenttiin.

Taseen ulkopuoliset erät

Takausten, takuuvastuiden ja muiden taseen ulkopuolisten sitoumusten määrä oli vuoden lopussa 4,2 miljardia euroa (3,6), eli 16 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Eniten kasvoivat käyttämättömät luottolimiitit ja muut luottojärjestelyt. Johdannaissojien kohde-etuuksien arvo laski edelleen. Vuoden lopussa se oli 7,4 miljardia euroa, vuotta aiemmin 8,6 miljardia euroa.

Vakavaraisuus

Osuuspankkiryhmän vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 15,1 prosenttia (13,7), eli 1,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuoden 2000 lopussa. Pankkiryhmän omat varat kasvoivat 15 prosenttia 3,0 miljardiin euroon (2,6) ja riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset 4,5 prosenttia 19,5 miljardiin euroon (18,7). Tilikauden tulos vähennettynä ehdotetulla voitonjaolla on rinnastettu omiin varoihin.

Tilikauden voiton ja osuuspankkien osuuspääoman kasvun ansiosta ensisijaiset omat varat kasvoivat 17 prosenttia 2,5 miljardiin euroon (2,2). Ensisijaisiin omiin varoihin

sisältyi osuuspankkien irtisanottuja osuusmaksuja 71 miljoonaa euroa (77). Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin, sijoituksiin ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin nousi 1,4 prosenttiyksikköä 13,0 prosenttiin (11,6).

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000
Omat varat		
Ensisijaiset	2 531	2 170
Toissijaiset	528	484
Vähennykset	-109	-99
Yhteensä	2 951	2 555
Riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset	19 514	18 675
Vakavaraisuussuhde, %	15,1	13,7
Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettujen erien yhteismäärään, %	13,0	11,6

Liiketoiminta

Lähes miljoona omistajajäsentä

Vuoden 2001 lopussa osuuspankeilla oli yhteensä 984 000 omistajajäsentä, eli 109 000 enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Okopankki Oyj:llä oli vuoden lopussa pääkaupunkiseudulla noin 100 000 etuasiakasta.

Joulukuussa Platinabonusten saajille kertyneiden bonusten arvo oli 24 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin bonusten arvo oli runsaat 20 miljoonaa euroa.

Pankkiryhmän asiakasmäärä kasvoi edelleen. Vuoden lopussa asiakkaita oli 2,97 miljoonaa, eli 52 000 enemmän kuin vuoden 2000 lopussa.

Luottokanta kasvoi 8,3 prosenttia

Vuoden 2001 aikana nostettiin uusia luottoja 8,6 miljardia euroa (7,8), eli 9,7 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Viimeisellä vuosineljänneksellä luottoja nostettiin 2,3 miljardia euroa, eli 8,5 prosenttia enemmän kuin edellisellä neljänneksellä ja 13 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona. Pankkiryhmän luottokanta oli joulukuun lopussa 21,9 miljardia euroa (20,3), eli 8,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Luottokannan kasvu hidastui edellisestä vuodesta, jolloin kasvu oli 10,7 prosenttia. Ryhmän markkinaosuus euromääräisistä luotoista oli vuoden lopussa 32,4 prosenttia (31,9).

Kotitaloudet nostivat asuntoluottoja 3,0 miljardia euroa (2,7), eli 13 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Yritysluottoja nostettiin 3,1 miljardia (2,7), eli 15 prosenttia enemmän kuin vuonna 2000. Uusien asuntoluottojen keskimarginaali oli noin 0,2 prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2000. Kotitalouksien asuntoluottokanta kasvoi 14 prosenttia 9,3 miljardiin euroon (8,2). Ryhmän markkinaosuus asuntoluotoista oli vuoden lopussa 34,3 prosenttia

(33,6). OP-Asuntoluottopankki Oyj aloitti asuntoluototuksen kertomusvuoden aikana. Joulukuun lopussa pankin luottokanta oli 41 miljoonaa euroa (0).

Talletukset kasvoivat 9,7 prosenttia

Pankkiryhmän talletukset kasvoivat vuoden 2001 aikana edelleen nopeammin kuin pankkien talletukset keskimäärin. Vuoden lopussa talletukset olivat 18,8 miljardia euroa (17,1), eli 9,7 prosenttia suuremmat kuin edellisen vuoden lopussa. Sijoitustalletukset kasvoivat 18 prosenttia 7,0 miljardiin euroon (6,0) ja käyttely- ja maksuliiketalletukset 5,3 prosenttia 11,8 miljardiin euroon (11,2). Pankkiryhmän markkinaosuus euromääräisistä talletuksista kasvoi 31,2 prosentista 32,1 prosenttiin.

Vuoden lopussa sijoitusrahastojen pääoma oli 1,9 miljardia euroa (1,9) eli hieman suurempi kuin vuotta aiemmin. Osakemarkkinoiden epävakaus vaikutti voimakkaasti sijoitusrahastojen toimintaan. Rahastojen nettomyynti oli 172 miljoonaa euroa (632). Neljännellä neljänneksellä nettomyynti oli 133 miljoonaa euroa. Pankkiryhmän markkinaosuus sijoitusrahastojen yhteenlasketusta pääomasta oli vuoden lopussa 13,3 prosenttia. Vuoden 2000 lopussa se oli 14,2 prosenttia.

Henki- ja eläkevakuutus säästöt kasvoivat lähes neljänneksen. Vuoden lopussa Henkivakuutusosakeyhtiö Aurumin vastuuvélka oli 1,5 miljardia euroa (1,2). Vakuutusmaksutuloa kertyi tammi-joulukuussa 426 miljoonaa euroa (385), eli 11 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Viimeisellä neljänneksellä maksutuloa kertyi 141 miljoonaa euroa. Aurumin markkinaosuus henki- ja eläkevakuutuksen maksutulosta vuonna 2001 oli 13,4 prosenttia. Vuonna 2000 se oli 10,1 prosenttia.

Itsepalveluiden suosio kasvoi edelleen

Osuuspankkiryhmän asiakkailla oli vuoden lopussa 1,9 miljoonaa pankki- ja luottokorttia. Korttien määrä kasvoi 6 prosenttia. Pelkästään automaattikäyttöön tarkoitettujen korttien määrä supistui edelleen; jo 76 prosenttia korteista soveltuu maksamiseen.

Verkkopalvelusopimusten määrä kasvoi viidenneksen 685 000:een. Vuoden lopussa yli 88 prosenttia asiakkaiden peruspalvelutapahtumista tehtiin sähköisenä itsepalveluna. Internet-palveluiden käyttö lisääntyi 40 prosenttia, ja Internet nousi eniten käytetyksi laskunmaksukanavaksi.

Internet-palvelua ja konttoreita uudistettiin

Maaliskuussa Osuuspankkiryhmä avasi uudistetun Internet-palvelunsa. Uusi palvelu on monipuolisempi, selkeämpi ja käyttäjäläheisempi kuin entinen. Uudessa palvelussa on otettu huomioon sähköisen tunnistautumisen vaatimukset.

Osuuspankkiryhmä toteutti vuoden 2001 lopulla ensimmäisenä Suomessa pankkipalvelut digitaaliseen televisioon kansallisen MHP-standardin mukaisesti.

Palvelut tarjotaan asiakkaille, kun interaktiiviset palvelut digi-tv:ssä mahdollistuvat.

Osuuspankkiryhmällä oli vuoden lopussa 693 konttoria (709), eli 16 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Perinteisiä konttoreita kevyempiä, yleensä kauppakeskusten yhteydessä toimivia palvelupisteitä pankkiryhmällä oli vuoden lopussa 34 eli yhtä monta kuin vuotta aiemmin. Maksupäätteitä oli 669 (669) ja Internet-asiakaspäätteitä 490 (415). Osuuspankkiryhmä tarjoaa pankkipalvelut alueellisesti kattavammin kuin yksikään muu pankkiryhmä Suomessa.

Osuuspankkiryhmä ajanmukaistaa lähivuosina konttoriverkkonsa vastaamaan muuttunutta asiakaskäyttäytymistä. Uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa asiantuntijapalveluiden roolia, joustavoittaa rutiinipalveluiden tarjontaa sekä yleensä lisätä pankkikonttorin viihtyisyyttä. Ensimmäiset uuden mallin mukaiset konttorit avattiin vuoden lopulla Savonlinnassa ja Virroilla.

Henkilöstömäärä 8 802

Kertomusvuoden aikana pankkiryhmän palveluksessa oleva henkilöstö (ilman kausiapulaisia) kasvoi 3,1 prosenttia 8 802:een (8 535). Osuuspankkikeskuksen henkilömäärä kasvoi 167:llä ja osuuspankkien 100:lla. Keskimäärin henkilömäärä oli vuoden aikana 8 930 (8 697).

Uudet kumppanit vakuutusmyyntiin

Joulukuussa Osuuspankkiryhmä sopi Fennia-ryhmän ja Lähivakuutus-ryhmän kanssa myyntiyhteistyöstä. Osuuspankkiryhmä ryhtyy myymään Fennian ja Lähivakuutuksen vahinkovakuutuksia sekä Eläke-Fennian TEL- ja YEL-vakuutuksia. Lähivakuutus-ryhmä ryhtyy puolestaan myymään Aurumin henki-, sijoitus- ja vapaaehtoisia eläkevakuutuksia sekä Fennia-ryhmän tuotteita. Yhteistyökumppanien tuotteet täydentävät merkittävästi Osuuspankkiryhmän omaa tuotekokonaisuutta, ja pankkiryhmän asiakkaat voivat hoitaa kaikki rahoitus- ja vakuutusasiansa yhden kanavan kautta.

Heinäkuussa 2001 Osuuspankkiryhmä irtisanoi vakuutusten markkinointia koskevat sopimukset Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjolan, Vakuutusosakeyhtiö Eurooppalaisen ja Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kanssa.

Joulukuussa Osuuspankkiryhmä ja Sonera Plaza Oy lopettivat omistuksellisen yhteistyön. OP-Kotipankki Oyj myi 20 prosentin osuutensa Sonera Plaza Finanssipalvelut Oy:n sekä 7 prosentin osuutensa Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy:n osakkeista Sonera Plazalle. Osuuspankkiryhmän rahastot säilyvät edelleen Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy:n rahastotorilla.

Osuuspankkiryhmän ja K-ryhmän välinen yhteistyö laajeni suunniteltuun mittaansa, kun uusia K-ryhmän ketjuja liittyi vuoden aikana Plussa-kanta-asiakasohjelmaan.

Plussa-tilien määrä on kuitenkin kasvanut ennakoitua hitaammin.

Kiinteistöt

Kiinteistöstrategian mukaisesti pankkiryhmän kiinteistöomaisuutta on vähennetty ja sen tuottotasoa nostettu suunnitelmallisesti usean vuoden ajan. Vuoden 2002 loppuun asetettu tavoite vähentää kiinteistöihin sitoutunutta pääomaa 1,5 miljardiin euroon saavutettiin käytännössä jo vuoden 2000 lopussa. Sen jälkeen kiinteistöomaisuuteen sitoutunutta pääomaa on vähennetty edelleen, ja sen määrä oli vuoden 2001 lopussa 1,3 miljardia euroa (1,5), eli 7,9 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin.

Muussa kuin omassa käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma oli vuoden lopussa 0,9 miljardia euroa (1,1), eli 0,1 miljardia pienempi kuin vuotta aiemmin. Vuokrattavissa olevien kohteiden vuokrausaste oli 89 prosenttia (89), eli yhtä suuri kuin vuotta aiemmin. Näiden kohteiden nettotuotto oli vuoden lopussa 6,1 prosenttia (5,6), eli 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Suunnitelman mukaan kiinteistöomaisuuden tuottotasoa parannetaan edelleen siten, että vuoden 2002 lopussa vuokrattavissa olevien tilojen kiinteistökohtainen tuotto on vähintään 5,5 prosenttia.

Muussa kuin omassa käytössä olevaan kiinteistöomaisuuteen liittyvän 5,5 prosentin tuottovaatimuksella lasketun arvoriskin vähentäminen pankkiryhmän omista varoista olisi laskenut vakavaraisuussuhdeluvun 15,1 prosentista 14,9 prosenttiin. Puoli prosenttiyksikköä korkeammalla tuottovaatimuksella vaikutus olisi ollut 0,3 prosenttiyksikköä.

Euroon siirtyminen

Osuuspankkiryhmässä kertomusvuoden eurovalmistelut olivat jatkoa aikaisemmalle EMU-projektille. Eurovalmistelut jakaantuivat kolmeen päälinjaan: tietojärjestelmien muutoksiin ja niiden käyttöönottoon, pankkien ja yritysten rahahuoltoon sekä henkilöstön ja ennen kaikkea asiakkaiden informointiin ja neuvontaan.

Tietojärjestelmien muutostyöt keskitettiin omaksi kokonaisuudekseen Osuuspankkikeskukseen. Kaikki asiakaspalveluihin liittyvät konversiot saatiin suoritetuksi suunnitelmien mukaan, ja tietojärjestelmien käyttöönotto sujui lähes ongelmitta. Henkilöstölle järjestettiin runsaasti koulutus- ja informaatiotilaisuuksia. Osuuspankkiryhmän jäsenpankeissa toimi 390 euroneuvojaa, jotka jakoivat eurotietoa sekä henkilöstölle että asiakkaille. Jäsenpankit järjestivät kertomusvuoden aikana satoja eurokoulutustilaisuuksia asiakkaille. Eurojen toimittaminen pankeille ja edelleen yrityksille sekä markkojen pois kerääminen sujui Osuuspankkiryhmässä hyvin.

Euroon siirtymisen kulut Osuuspankkiryhmässä vuosina

1999-2001 olivat noin 20 miljoonaa euroa.

Vuosi 2001 yrityksittäin

Osuuspankit

Osuuspankkien yhteenlaskettu liikevoitto oli 375 miljoonaa euroa (370), eli 1,3 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Kaikki Osuuspankkiryhmään kuuluvat osuuspankit tekivät positiivisen liiketuloksen vuonna 2001.

Osuuspankkien yhteenlaskettu rahoituskate kasvoi lähinnä liiketoiminnan volyymin kasvun johdosta 6,5 prosenttia 717 miljoonaan euroon (673). Palkkiotuotot supistuivat 4,5 prosenttia 210 miljoonaan euroon (220). Arvopaperikaupan nettotuotot olivat 4 miljoonaa euroa negatiiviset (8). Kulut kasvoivat 2,0 prosenttia 654 miljoonaan euroon (641). Osuuspankkien yhteenlasketut nettomääräiset luottotappiot olivat 12 miljoonaa euroa (10). Osuuspankkien yhteenlaskettu tase kasvoi 7,2 prosenttia 21,7 miljardiin euroon (20,2). Luottokanta kasvoi 14,8:stä 16,0 miljardiin ja talletuskanta 15,5:stä 16,8 miljardiin euroon.

Osuuspankkiryhmään kuuluvien osuuspankkien lukumäärä pysyi kertomusvuoden aikana 244:nä. Ylä-Kintauden Osuuspankki sulautui Keski-Suomen Osuuspankkiin tammikuussa, ja Lehtimäen Osuuspankki liittyi OPK:n jäseneksi toukokuussa. Lehtimäen Osuuspankin tuotot ja kulut on yhdistelty pankkiryhmän tuloslaskelmaan koko tilikaudelta.

OPK-konserni

OPK-konsernin liikevoitto oli 89 miljoonaa euroa (233). Liikevoitto ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta oli 118 miljoonaa euroa (126), mikä oli 6,7 prosenttia edellisvuoden vastaavaa liikevoittoa pienempi. OPK-konsernin tuloskehitystä on kuvattu yksityiskohtaisemmin jäljempänä. OKO on julkistanut oman tilinpäätöstiedotteensa 14.2.2002.

Osuuspankkien Vakuusrahasto

Vuoden 2001 lopussa Osuuspankkien Vakuusrahastolla oli 38 jäsentä, vuotta aiemmin niitä oli 58. Pankit eroavat rahaston jäsenyydestä suoritettuaan loppuun osuutensa rahaston vastuista.

OVR maksoi antamiensa takausten perusteella jäsenpankkien puolesta 7 miljoonaa euroa (6) pääomasijoitusten korkoja ja antoi Osuuspankki Realumille akordeja pankin liikkeeseen laskemista pääomasijoituksista yhteensä 55 miljoonaa euroa (63). Vuoden lopussa OVR:llä oli jäsenpankkien pääomasijoituksia yhteensä 79 miljoonaa euroa (151).

Yhteisvastuu ja yhteisturva

Osuuspankkilain mukaan Osuuspankkiryhmää (osuuspankkien

yhteenliittymää) valvotaan konsolidoidusti, ja ryhmän keskusyhteisö Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta ja sen 245 jäsenpankkia vastaavat viime kädessä toistensa veloista ja sitoumuksista.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan talletuspankkien on kuuluttava talletussuojarahastoon. Osuuspankkiryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset Osuuspankkiryhmän talletuspankeilta enintään 25 288 euroon asti. Osuuspankkiryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit, OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj, Okopankki Oyj ja OP-Kotipankki Oyj.

Osuuspankkiryhmän näkymät 2002

Vuonna 2001 Osuuspankkiryhmä vahvisti markkina-asemiaan lähes kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Liikevoitto oli pankkiryhmän historian toiseksi suurin huolimatta osakesijoitusten tuottojen vähentymisestä. Liikevoittoa tuki rahoituskatteen 9,3 prosentin kasvu. Vuonna 2002 markkina-aseman odotetaan vahvistuvan edelleen, ja liikevoiton odotetaan muodostuvan lähes saman tasoiseksi kuin kertomusvuonna.

Tulosarvio perustuu oletukseen, että toimintaympäristössä ei tapahdu merkittäviä ennakoimattomia muutoksia.

Osuuspankkiryhmän tuloslaskelma

Milj. e	1-12/2001	1-12/2000	Muutos- %
Korkotuotot	1 530	1 345	14
Leasingkate	11	9	17
Korkokulut	665	554	20
Rahoituskate	875	801	9
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	95	204	-53
Palkkiotuotot (Liite 1)	287	303	-5
Palkkiokulut	42	35	20
Arvopaperikaupan nettotuotot (Liite 2)	-53	1	
Valuuttatoiminnan nettotuotot	7	8	-13
Liiketoiminnan muut tuotot (Liite 3)	146	166	-12
Henkilöstökulut	315	301	5
Muut hallintokulut	186	164	13
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä (Liite 4)	76	91	-16
Liiketoiminnan muut kulut (Liite 5)	132	129	2
Luotto- ja takaustappiot (Liite 6)	12	5	
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	88	99	-10
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	-2	7	
Liikevoitto	504	664	-24
Satunnaiset tuotot	-	-	-
Satunnaiset kulut	-	-	-
Voitto satunnaiserien jälkeen	504	664	-24
Tuloverot	138	159	-13
Vähemmistön osuus katsauskauden voitosta			

tai tappiosta	1	2	-61
Tili-/katsauskauden voitto	365	504	-27

Tunnusluvut

	1-12/2001	1-12/2000
Oman pääoman tuotto, ROE, %	14,6	24,9
Koko pääoman tuotto, ROA, %	1,28	1,90
Kulujen suhde tuottoihin, %	55	49
Henkilöstö keskimäärin		
Kokoaikaiset	8 414	8 166
Osa-aikaiset	517	531
Yhteensä	8 930	8 697

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 16.

Liite 1 Palkkiotuotot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Antolainauksesta	79	82	-3
Ottolainauksesta	9	7	19
Maksuliikkeestä	92	79	16
Arvopapereista	20	39	-48
Takauksista	10	10	1
Muut palkkiotuotot	77	86	-10
Palkkiotuotot yhteensä	287	303	-5
Palkkiokulut	42	35	20
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	245	268	-9

Liite 2 Arvopaperikaupan nettotuotot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	-7	-1	
Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot	-46	1	
Yhteensä	-53	1	

Liite 3 Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Vuokra- ja osinkotuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	89	92	-3
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	9	23	-60
Muut tuotot	47	51	-7
Yhteensä	146	166	-12

Liite 4 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Suunnitelman mukaiset poistot	58	55	5
Arvonalentumiset	18	37	-52
Arvonalentumisten palautukset	-	-2	
Yhteensä	76	91	-16

Liite 5 Liiketoiminnan muut kulut

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Vuokrakulut	21	16	30
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	83	84	-2
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	4	6	-27
Muut kulut	24	23	3
Yhteensä	132	129	2

Liite 6 Luotto- ja takaustappiot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot yhteensä	83	82	1

Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty luottotappiovaraus	-59	-55	6
Palautukset aikaisemmin toteutuneista luottotappioista	-16	-22	-26
Tilikauden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	34	48	-29
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-29	-47	-37
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	12	5	

Osuuspankkiryhmän tase

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	Muutos %
Käteiset varat	242	366	-34
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	3 393	1 544	
Saamiset luottolaitoksilta	366	803	-54
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	21 946	20 260	8
Leasingkohteet	225	192	17
Saamistodistukset	1 753	1 477	19
Osakkeet ja osuudet	237	356	-34
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	11	9	18
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	85	95	-11
Konserniliikearvo	0	0	-84
Muut aineettomat hyödykkeet	68	54	26
Aineelliset hyödykkeet	1 232	1 320	-7
Muut varat	237	346	-31
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	236	262	-10
Vastaavaa yhteensä	30 031	27 086	11
 Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	 1 774	 1 164	 52
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	20 120	18 312	10
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 727	3 629	3
Muut velat	603	619	-3
Siirtovelat ja saadut ennakot	245	235	4
Pakolliset varaukset	4	6	-28
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	696	670	4
Laskennalliset verovelat	163	132	23
Vähemmistön osuus pääomasta	4	5	-15
Osake- ja osuuspääoma	644	573	
Ylikurssirahasto	4	5	
Arvonkorotusrahasto	46	49	
Muut sidotut rahastot	686	671	
Vapaat rahastot	577	421	
Edellisten tilikausien voitto	371	93	
Tili-/katsauskauden voitto	365	504	
Oma pääoma yhteensä	2 694	2 314	16
Vastattavaa yhteensä	30 031	27 086	11

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	Muutos-%
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi			

annetut sitoumukset			
Takaukset ja pantit	1 352	1 425	-5
Asiakkaan hyväksi annetut			
peruuttamattomat sitoumukset	2 832	2 179	30
Yhteensä	4 185	3 604	16

Omasta ja muiden puolesta vakuudeksi annettu omaisuus
sekä velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi se on
annettu

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	
Oman velan ja sitoumusten vakuudeksi annettu omaisuus			
Pantit	1 946	652	
Kiinnitykset	-	-	
Muut	14	15	

Velat, joiden vakuudeksi omaisuuserät on
annettu

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 189	398
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	69	32
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-

Muiden puolesta annetut vakuudet

Pantit	294	1
Kiinnitykset	7	20

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	
Takaukset	514	498	
Takuuvastuut	798	893	
Käyttämättömät luottojärjestelyt	2 393	2 082	
Muut sitoumukset	480	131	
Annetut sitoumukset yhteensä	4 185	3 604	

Omaisuuksien myymisestä ja ostamisesta
asiakkaan lukuun syntyneet myyntisaamiset ja
ostovelat

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	
Myyntisaamiset	30	68	
Ostovelat	40	63	

Osuuspankkiryhmän johdannaisopimukset

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	Muutos- %
Kohde-etuuksien arvot			
Termiinisopimukset	77	1 028	-93
Optiosopimukset			
Ostetut	-	-	-
Asetetut	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	6 928	6 989	-1
Korkojohdannaiset yhteensä	7 005	8 017	-13
Termiinisopimukset	366	572	-36
Optiosopimukset			
Ostetut	8	4	90
Asetetut	7	3	
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-	3	
Valuuttajohdannaiset yhteensä	381	583	-35
Osakejohdannaiset	-	-	-
Muut johdannaiset	16	9	91
Yhteensä	7 402	8 608	-14

Sopimusten luottovasta-arvot			
Korkojohdannaiset	57	65	-12
Valuuttajohdannaiset	7	22	-70
Muut johdannaiset	3	1	
Yhteensä	67	88	-24

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoma tuotto (ROE)

Liikevoitto miinus verot jaettuna vuoden alun ja lopun keskiarvoisella oman pääoman, vähemmistöosuuden sekä lykätyllä verovelalla vähennettyjen vapaaehtoisten varausten ja poistoeron yhteismäärällä.

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto miinus verot jaettuna vuoden alun ja lopun keskiarvoisella taseen loppusummalla.

Kulujen suhde tuottoihin, %

Tuloslaskelman palkkiokulujen, hallintokulujen, poistojen ja liiketoiminnan muiden kulujen summa jaettuna rahoituskatteen, tuottojen oman pääoman ehtoista sijoituksista, palkkiotuottojen, arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuottojen sekä liiketoiminnan muiden tuottojen summalla.

OSUUSPANKKIKESKUS OPK-OSUUSKUNTA

- * OPK-konsernin liikevoitto vuonna 2001 oli 89 miljoonaa euroa. Vuonna 2000 se oli 233 miljoonaa euroa.
- * Liikevoitto ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta oli 118 miljoonaa euroa, eli 6,7 prosenttia pienempi kuin vuotta aikaisemmin.
- * Konsernin vakavaraisuussuhde oli joulukuun lopussa 12,3 prosenttia.
- * Luottokanta kasvoi 8,7 prosenttia 5,9 miljoonaan euroon ja talletuskanta 19 prosenttia 2,0 miljoonaan euroon.
- * OPK-konserniin kuuluvan OKOn konserniliikevoitto oli 111 miljoonaa euroa.

OPK-konsernin tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2000				2001			
	1-3	4-6	7-9	10-12	1-3	4-6	7-9	10-12
Rahoituskate	31	31	31	34	35	39	39	44
Palkkiotuotot	34	34	27	30	26	31	24	27
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	6	1	1	3	-1	-27	-19	11
Muut liiketoiminnan tuotot	34	232	29	34	41	128	35	40
Tuotot yhteensä	105	298	88	100	101	171	78	123
Palkkiokulut	12	11	11	10	8	9	8	9
Hallintokulut	39	45	39	52	46	48	46	59
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	6	6	7	6	6	7	7	7
Liiketoiminnan muut kulut	9	8	8	7	8	10	8	12
Kulut yhteensä	66	70	64	75	69	74	68	87
Voitto ennen luottotappioita	39	228	24	25	32	97	10	36
Luotto- ja takaustappiot	-1	-5	0	-3	-2	0	1	-1
Pysyviin vastaaviin kuuluvien								

arvopapereiden arvonalentumiset	-	97	-	0	-	83	-	1
Osuus pääomaosuusmenetelmällä								
yhdisteltyjen yritysten								
tuloksista	1	3	1	1	-1	-1	-13	11
Liikevoitto	41	138	25	29	33	13	-4	47

Tulos

OPK-konsernin liikevoitto oli 89 miljoonaa euroa (233). Liikevoittoon vaikuttivat merkittävästi osakemarkkinoiden epävakaas ja Pohjola-Yhtymän osakkeisiin liittyvät erät. Ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta liikevoitto oli 118 miljoonaa euroa (126), eli 6,7 prosenttia pienempi kuin vastaava liikevoitto vuonna 2000.

Konsernin rahoituskate kasvoi 24 prosenttia 156 miljoonaan euroon (126). Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista olivat 91 miljoonaa euroa (199), johon sisältyi 85 miljoonaa euroa Pohjola-Yhtymä Oyj:n osakkeista saatuja osinkoja yhtiöveron hyvityksineen. Palkkiotuotot supistuivat 14 prosenttia 108 miljoonaan euroon (126), mikä johtui pääasiassa arvopapereiden välityksestä saatujen palkkioiden pienentymisestä. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot olivat 37 miljoonaa euroa negatiiviset (11). Arvopaperikaupan nettotuottoihin sisältyi Pohjola-Yhtymän osakkeiden markkina-arvostuksesta johtuva 39 miljoonan euron hinnanlaskuvähennys. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 18 prosenttia 153 miljoonaan euroon (130). Valtaosa kasvusta johtui atk-tuottojen lisääntymisestä.

Kulut kasvoivat 8 prosenttia 298 miljoonaan euroon (276). Henkilöstökulut kasvoivat 12 prosenttia 103 miljoonaan euroon (92). Henkilöstökuluja pienensi Osuuspankkien Eläkesäätiöltä saatu 2 miljoonan euron erityisvastuun palautus. Muut hallintokulut kasvoivat 17 prosenttia 97 miljoonaan euroon. Palkkiokulut sen sijaan pienenevät 24 prosenttia 34 miljoonaan euroon (44) pääasiassa arvopapereiden välityksestä maksettujen palkkioiden vähentymisen takia.

Palautukset aiemmin kirjatusta luotto- ja takaustappioista ylittivät uudet luotto- ja takaustappiot runsaat 2 miljoonaa euroa (9). Järjestämättömien ja nollakorkoisten saamisten määrä kasvoi 39 prosenttia 22 miljoonaan euroon (16).

Tuloslaskelman erään "Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset" kirjattiin yhteensä 83 miljoonan euron arvonalentumiset OPK:n ja OKOn omistamista Pohjola-Yhtymän osakkeista.

Tase

Konsernin tase kasvoi 16 prosenttia 12,9 miljardiin euroon (11,1). Saamistodistusten määrä kasvoi 91 prosenttia 4,3 miljardiin euroon (2,3). Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat 5,9 miljardia euroa (5,4), eli 8,7 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Velat yleisölle ja julkisyhteisöille kasvoivat 23 prosenttia 2,7 miljardiin euroon (2,2). Konsernin

omavaraisuusaste oli 5,3 prosenttia (5,9).

Vakavaraisuus

Konsernin vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 12,3 prosenttia (11,6), eli 0,7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuotta aiemmin. Konsernin tilikauden tulos, josta on vähennetty ehdotettu voitonjako, on rinnastettu omiin varoihin.

Ensisijaiset omat varat olivat vuoden lopussa 573 miljoonaa euroa, eli 3,5 prosenttia suuremmat kuin vuotta aikaisemmin. OPK:n osuuspääomaan ja konsolidointiryhmän omiin varoihin ei sisälly irtisanottuja osuusmaksuja.

Konsernin riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset erät kasvoivat 2,3 prosenttia ja olivat vuoden lopussa 7,5 miljardia euroa (7,3).

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000
Omat varat		
Ensisijaiset	573	554
Toissijaiset	406	344
Vähennykset	-59	-52
Yhteensä	920	845
Riskipainotetut saamiset, sijoitukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset	7 477	7 307
Vakavaraisuussuhde, %	12,3	11,6
Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettujen erien yhteismäärään, %	7,7	7,6

OPK-emo

Tulos ja tase

OPK-emon liikevoitto oli 17 miljoonaa euroa (81). Liikevoiton supistuminen johtui Pohjola-sijoituksista. Liikevoitto ilman osakesijoitusten välitöntä vaikutusta oli 4 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 3 miljoonaa euroa negatiivinen.

OPK:n tuotot olivat 221 miljoonaa euroa (272), eli 19 prosenttia pienemmät kuin vuotta aiemmin. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista olivat 93 miljoonaa euroa (149). Arvopaperikaupan nettotuotot olivat 25 miljoonaa euroa negatiiviset (0). Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 23 prosenttia 148 miljoonaan euroon (120). Eniten kasvoivat atk-palvelutuotot jäsenpankeilta.

OPK:n kulut olivat 150 miljoonaa euroa (126), eli 19 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Henkilöstökulut kasvoivat 20 prosenttia ja muut hallintokulut 12 prosenttia. Muista hallintokuluista kasvoivat eniten atk-kulut. Suunnitelman mukaiset poistot olivat yhteensä 13 miljoonaa euroa (10) ja liiketoiminnan muut kulut 17 miljoonaa euroa (12). Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiseksi kirjattiin 55 miljoonan euron (65) arvonalentuminen Pohjola-Yhtymän osakkeista.

Vuoden 2000 kirjanpidossa tehtyjä Pohjola-Yhtymän osakkeiden arvonalentumisia ei hyväksytty vuoden 2000 verotuksessa vähennyskelpoisiksi menoiksi. Tästä syystä vuoden 2001 tilinpäätökseen kirjattiin aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia veroja yhteensä 19 miljoonaa euroa. OPK:n tilikauden tappioksi muodostui 4 miljoonaa euroa.

OPK:n taseen loppusumma oli vuoden lopussa 349 miljoonaa euroa (382), eli 8,8 prosenttia pienempi kuin vuoden 2000 lopussa. OPK:n oma pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 159 miljoonaa euroa (169) ja omavaraisuusaste 47 prosenttia (45).

OPK:n henkilömäärä kasvoi 12 prosenttia 734:ään (653). Tilikaudella toimintansa aloittaneen Opset Oy:n palvelukseen siirtyi 19 henkilöä. Opset on puhelinvälitys- ja postituspalveluita tarjoava yritys, jonka omistavat OPK ja ISS Suomi Oy.

Hallinto

4.4.2001 pidetyssä osuuskunnan kokouksessa OPK:lle valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet sääntöjen mukaisesti. Hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan samana päivänä puheenjohtajakseen uudelleen Seppo Penttisen. Varapuheenjohtajiksi valittiin niin ikään uudelleen Pertti Ruotsalainen ja Simo Kauppi.

Keijo Manner erosi OPK:n johtokunnan jäsenyydestä 1.8.2001 tultuaan valituksi Etelä-Pohjanmaan Osuuspankin toimitusjohtajaksi. Hallintoneuvosto nimitti uudeksi johtokunnan jäseneksi Savonlinnan Osuuspankin toimitusjohtajan Erkki Böös 1.9.2001 lukien.

Hallintoneuvosto vahvisti kesäkuussa OPK:n johtokunnan jäsenten uudet vastualueet. Syyskuun alusta voimaan tullessa uudistetussa organisaatiossa pankinjohtaja Erkki Böös vastaa tuote- ja palvelukehityksestä, markkinoinnista ja asiakashallinnasta. Pankinjohtaja Pekka Jaakkola vastaa jäsenpankkien johtamisen tuesta, riskienhallinnasta, palvelukanavista ja tietohallinnasta. Pankinjohtaja Heikki Vitien vastuulla ovat tietojärjestelmä- ja tuotantopalvelut sekä taloushallinto ja keskitetyt palvelutoiminnot.

Osuuskunnan kokousta valmisteleva toimikunta on ehdottanut OPK:n uudeksi tilintarkastusyhteisöksi KPMG Wideri Oy:tä.

Tytäryhtiöiden vuosi 2001

OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oy

OKO-konsernin liikevoitto oli 111 miljoonaa euroa (167), eli 57 miljoonaa euroa pienempi kuin vuonna 2000. Liikevoiton pienentymisestä pääosa, 47 miljoonaa euroa, johtui Pohjola-Yhtymän osakkeisiin tehdyn sijoituksen nettotuottojen pienentymisestä. Konsernin liikevoitto ilman Pohjola-sijoitusten vaikutusta oli 123 miljoonaa

euroa (132). Osakemarkkinoiden epävakaus vähensi perusliiketoiminnassa osakevälityksen palkkiotuottoja ja arvopaperikaupan nettotuottoja. Toisaalta rahoitus- ja sijoitustoimintaa harjoittavien liiketoiminta-aluiden rahoituskate parani tuntuvasti.

Konsernin rahoituskate oli 152 miljoonaa euroa (124), eli 22 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Rahoituskatetta paransi luotonannon ja talletusten kasvu sekä onnistunut korkosijoitustoiminta. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista olivat 35 miljoonaa euroa (72).

Nettomääräisiä palkkiotuottoja kertyi 56 miljoonaa euroa (66). Nettopalkkiotuotot arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseenlaskusta olivat merkittävästi pienemmät kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan nettopalkkiotuotot antolainauksesta, maksuliikkeestä ja takauksista kasvoivat edellisestä vuodesta.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot olivat 11 miljoonaa euroa negatiiviset (11), eli 23 miljoonaa euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Osakekaupan nettotuottoihin sisältyi 13 miljoonan euron hinnanlasku Pohjola-Yhtymän osakkeista.

Konsernin kulut ilman palkkiokuluja olivat 124 miljoonaa euroa (118), eli 5 prosenttia suuremmat kuin edellisenä vuonna. Luotto- ja takaustappioiden nettomääräinen tulosvaikutus oli 4 miljoonaa euroa positiivinen (10).

Konsernitase oli 12,6 miljardia euroa (11,0). Tasetta kasvatti erityisesti saamistodistusten 91 prosentin kasvu 4,3 miljardiin euroon (2,3). Luotot yleisölle leasingkohteet mukaan lukien kasvoivat 6,7 prosenttia 5,9 miljardiin euroon (5,5). Yleisön talletukset olivat 2,0 miljardia euroa (1,6), eli 20 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin. Konsernin vakavaraisuussuhde oli 12,8 prosenttia (11,4).

OKO on julkaissut oman tilinpäätöstiedotteen 14.2.2002.

Henkivakuutusosakeyhtiö Aurum

Aurumin vakuutustekninen tulos oli 1,6 miljoonaa euroa (10,2). Tulokseen vaikutti osakkeiden kurssilasku, mikä heikensi yhtiön sijoitustoiminnan tulosta. Aurumin maksutulo kasvoi 11 prosenttia 426 miljoonaan euroon (385). Asiakkaiden vakuutussäästöt kasvoivat 1 493 miljoonaan euroon (1 201). Aurumin markkinaosuus henki- ja eläkevakuutuksen maksutulosta vuonna 2001 oli 13,4 prosenttia. Vuonna 2000 se oli 10,1 prosenttia.

Yhtiö maksoi 3,8 prosentin laskuperustekorkoisille säästö- ja kapitalisaatiosopimuksille 2,0 prosentin ja eläkevakuutuksille 2,75 prosentin asiakashyvityksen. Asiakashyvitysten maksamiseen käytettiin aiempina vuosina kartutettua lisäetuvastuuta. Tilikauden tuloksesta kartutettiin uutta lisäetuvastuuta 1,7 miljoonaa euroa.

Aurumin toimintapääomaa vahvistettiin pitkän aikavälin

pääomitusohjelman puitteissa 25 miljoonan euron pääomailainalla, jonka merkitsivät Osuuspankkien Eläkekassa ja Osuuspankkien Eläkesäätiö. Vuoden lopussa yhtiön toimintapääoma oli 144 miljoonaa euroa (114). Lakisääteinen minimimäärä oli 51 miljoonaa euroa (39). Yhtiön vakavaraisuusaste oli 11,3 prosenttia (11,6). Vuoden lopussa yhtiön henkilömäärä oli 35 (29)

OP-Kotipankki Oy

Kotipankin liikevoitto oli 4,2 miljoonaa euroa (3,2). Rahoituskate kasvoi edellisvuodesta 18 prosenttia 10,0 miljoonaan euroon (8,4). Luottolimiittien käyttöasteen ja Internet -pankkipalvelujen lisääntyneen käytön myötä palkkiotuotot kasvoivat 30 prosenttia 11,1 miljoonaan euroon (8,6). Palkkiokulut kasvoivat 7,8 miljoonasta 8,3 miljoonaan euroon. Osuuspankeille maksetut palkkiot olivat 7,6 miljoonaa euroa (7,3). Nettomääräisiä luottotappioita kirjattiin 1,5 miljoonaa euroa (1,3).

Kotipankki myi omistamansa Sonera Plaza Finanssipalvelut Oy:n ja Sonera Plaza Rahastopalvelut Oy:n osakkeet ja kyseisille yhtiöille myöntämänsä pääomailainat Sonera Plaza Oy:lle. Järjestelyn tulosvaikutus, miinus 1,9 miljoonaa euroa, kirjattiin satunnaisiin eriin.

Kotipankin tase kasvoi vuoden 2001 aikana 21 prosenttia 188 miljoonaan euroon (155). Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä kasvoivat 25 prosenttia 185 miljoonaan euroon (148). Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset olivat vuoden lopussa 3,0 miljoonaa euroa (2,2), eli 37 prosenttia suuremmat kuin vuotta aiemmin.

Kotipankin omistuspohjaa laajennettiin ja osakepääomaa korotettiin tilikaudella osuuspankeille ja OPK:lle suunnatulla annilla. Osakeannin jälkeen osuuspankkien omistusosuus yhtiön osakkeista on 60,7 prosenttia ja osuus äänimäärästä 32,0 prosenttia. Loput Kotipankin osakkeista ovat OPK-konsernin yritysten omistuksessa. Pankin vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 16,0 prosenttia (12,4). Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 43 henkilöä (36).

OP-Rahastoyhtiö Oy

OP-Rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlasketut pääomat säilyivät suunnilleen vuoden 2000 lopun tasolla. Vuoden 2001 lopussa pääomia oli yhteensä 1,9 miljardia euroa (1,9), mikä oli 13,3 prosenttia kaikkien Suomeen rekisteröityjen rahastojen pääomista. Vuotta aiemmin markkinaosuus oli 14,2 prosenttia.

Vuoden 2001 aikana aloitti toimintansa viisi uutta OP-sijoitusrahastoa. Vuoden lopussa OP-Rahastoyhtiö hallinnoi 25:tä rahastoa.

Rahastoyhtiön liikevoitto oli 1,2 miljoonaa euroa (1,2), eli 2,5 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Rahastotoiminnan tuotot tilikaudelta olivat yhteensä 25 miljoonaa euroa (31). Osuuspankkiryhmän jäsenpankeille ja muille myyntipaikoille maksetut palkkiot olivat yhteensä

16 miljoonaa euroa (21), eli 27 prosenttia pienemmät kuin edellisellä tilikaudella. Yhtiön henkilömäärä oli vuoden lopussa 27 (20).

OP-Asuntoluottopankki Oyj

Vuonna 2000 toimiluvan saanut OP-Asuntoluottopankki myönsi ensimmäiset luotot tammikuussa 2001. Toukokuussa pankki teki sopimuksen OKOn kanssa siihen vuoden 2000 lopulla sulautuneen OKO Investointiluottopankki Oyj:n luottokannan osittaisesta ostamisesta. Ostettu luottokanta oli 49 miljoonaa euroa, josta Asuntoluottopankin taseeseen oli vuoden loppuun mennessä siirtynyt noin 55 prosenttia. Vuoden lopussa pankin luottokanta oli 41 miljoonaa euroa.

Syyskuussa pankki laski liikkeeseen ensimmäisen kiinnitysluottopankkilaissa määritellyn vakuudellisen ja vähäriskisen asunto-obligaatiolainan. Lainan määrä on 20 miljoonaa euroa, ja sen vakuutena ovat pankin myöntämät asuntoluotot vakuuksineen.

Pankin osakepääomaa korotettiin keväällä 2001 OPK:lle ja osuuspankeille suunnatuilla osakeantteilla. Osakeantien jälkeen OPK:n osuus osakkeista on 44,4 prosenttia ja äänistä 88,2 prosenttia. Osuuspankkien ja Okopankin osuus osakkeista on 55,6 prosenttia ja äänistä 11,8 prosenttia. Pankin vakavaraisuus oli vuoden lopussa 51 prosenttia. Tilikauden liikevoitto oli 0,3 miljoonaa euroa (0,1). Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 4 henkilöä (2).

FD Finanssidata Oy

FD Finanssidatan liikevoitto oli 1,1 miljoonaa euroa (1,2). Yhtiön liikevaihto kasvoi 15 prosenttia 59 miljoonaan euroon (51). Taseen loppusumma oli vuoden lopussa 15 miljoonaa euroa (15). Yhtiön henkilömäärä kasvoi kertomusvuoden aikana 273:sta 306:een.

Virtuaalinen Suomi Oy

Virtuaalinen Suomi toi keväällä markkinoille Mainio.net-nimisen verkkopalvelun kuluttajille. Joulukuussa palvelun kävijämäärä oli yli 70 000. Virtuaalinen Suomi Oy:n omistuspohjan muututtua jayhtiön tultua heinäkuussa osaksi OPK-konsernia aloitettiin yhtiön toiminnan integrointi kiinteäksi osaksi OPK:n verkkopalveluja.

Yhtiön liiketappio oli 4,7 miljoonaa euroa (2,3), eli 2,4 miljoonaa euroa suurempi kuin vuonna 2000. Yhtiö laski liikkeeseen OPK:n merkittäväksi 3,4 miljoonan euron pääomalainaehtoisen vaihtovelkakirjalainan. Vuoden lopussa yhtiön palveluksessa oli 15 henkilöä (18).

Osuuspankki Realum

Osuuspankki Realumin liikevoitto oli 1,3 miljoonaa euroa (0,6). Tulokseen vaikuttivat positiivisesti palautukset luotto- ja takaustappioista sekä rahoituskulujen supistuminen. Poistoihin sisältyy arvonalentumispoistoja kiinteistöomaisuudesta 3,1 miljoonaa euroa (4,2). OVR

myönsi pankille arkordeja pääomasijoituksista 55 miljoonaa euroa (63).

Pankin tase oli vuoden lopussa 71 miljoonaa euroa (123). Luottokanta supistui 45 prosenttia 23 miljoonaan euroon (42) ja kiinteistöomistukset 43 prosenttia 37 miljoonaan euroon (65). Pankin vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 105,9 prosenttia (58,9). Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 4 henkilöä (4).

Pankin hallintoneuvosto päätti kesäkuussa nopeuttaa alunperin vuoteen 2004 asti ulottunutta pankin alasajosuunnitelmaa kahdella vuodella. Samassa yhteydessä päätettiin aloittaa valmistelut pankin sulauttamiseksi OPK:hon vuoden 2002 aikana.

Osuuspankki Realumin tilinpäätös on Rahoitustarkastuksen luvalla yhdistelty suoraan Osuuspankkiryhmän tilinpäätökseen.

OPK-konsernin näkymät 2002

OPK-konsernin vuoden 2001 liikevoittoa rasitti osakesijoitusten nettotuottojen vähentyminen. Liikevoiton vuodelta 2002 arvioidaan olevan suurempi kuin vuodelta 2001.

Tulosarvio perustuu oletukseen, että toimintaympäristössä ei tapahdu merkittäviä ennakoimattomia muutoksia.

OPK-konsernin tuloslaskelma

Milj. e	1-12/2001	1-12/2000	Muutos- %
Korkotuotot	578	503	15
Leasingkate	11	10	15
Korkokulut	433	387	12
Rahoituskate	156	126	24
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	91	199	-54
Palkkiotuotot (Liite 1)	108	126	-14
Palkkiokulut	34	44	-24
Arvopaperikaupan nettotuotot (Liite 2)	-42	5	
Valuuttatoiminnan nettotuotot	5	6	-15
Liiketoiminnan muut tuotot (Liite 3)	153	130	18
Henkilöstökulut	103	92	12
Muut hallintokulut	97	83	17
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä (Liite 4)	27	25	9
Liiketoiminnan muut kulut (Liite 5)	38	31	21
Luotto- ja takaustappiot (Liite 6)	-2	-9	-73
Pysyviin vastaaviin kuuluvien arvopapereiden arvonalentumiset	84	97	-14
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen yritysten voitosta tai tappiosta	-3	5	
Liikevoitto	89	233	-62
Satunnaiset tuotot	-	-	
Satunnaiset kulut	-	-	
Voitto satunnaiserien jälkeen	89	233	
Tuloverot	42	67	

Vähemmistön osuus katsauskauden voitosta
tai tappiosta
Tili-/katsauskauden voitto

47	72
0	95

Tunnusluvut

	1-12/2001	1-12/2000
Oman pääoman tuotto, ROE, %	7,0	28,3
Koko pääoman tuotto, ROA, %	0,39	1,51
Kulujen suhde tuottoihin, %	63	47
Henkilöstö keskimäärin		
Kokoaikaiset	2 148	1 953
Osa-aikaiset	66	58
Yhteensä	2 214	2 011

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 16.

Liite 1 Palkkiotuotot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Antolainauksesta	21	18	18
Ottolainauksesta	1	0	23
Maksuliikkeestä	17	16	11
Arvopapereista	19	37	-48
Takauksista	4	4	14
Muut palkkiotuotot	46	51	-10
Palkkiotuotot yhteensä	108	126	-14
Palkkiokulut	34	44	-24
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	75	81	-8

Liite 2 Arvopaperikaupan nettotuotot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Saamistodistusten kaupan nettotuotot	-6	1	
Osakkeiden ja osuuksien kaupan nettotuotot	-36	5	
Yhteensä	-42	5	

Liite 3 Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Vuokra- ja osinkotuotot kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	14	16	-8
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot	5	8	-32
Muut tuotot	133	106	25
Yhteensä	153	130	18

Liite 4 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Suunnitelman mukaiset poistot	27	25	6
Arvonalentumiset	0	1	
Arvonalentumisten palautukset	-	-1	
Yhteensä	27	25	9

Liite 5 Liiketoiminnan muut kulut

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Vuokrakulut	14	8	78
Kulut kiinteistöistä ja kiinteistöyhteisöistä	9	11	-16
Kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot	0	2	-92
Muut kulut	15	11	34
Yhteensä	38	31	21

Liite 6 Luotto- ja takaustappiot

Milj. e	1-12/01	1-12/00	Muutos-%
Tilikauden aikana toteutuneet			

luottotappiot yhteensä	4	6	-34
Tilikauden aikana toteutuneet luottotappiot, joista on aikaisemmin tehty luottotappiovaraus	-1	-4	-80
Palautukset aikaisemmin toteutuneista luottotappioista	-6	-9	-38
Tilikauden aikana tehdyt kohdistetut luottotappiovaraukset	7	1	
Kohdistettujen luottotappiovarausten peruutukset tilikauden aikana	-7	-3	
Tilinpäätökseen kirjatut luotto- ja takaustappiot	-2	-9	-73

OPK-konsernin tase

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	Muutos- %
Käteiset varat	210	221	-5
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	2 959	1 014	
Saamiset luottolaitoksilta	1 392	1 981	-30
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 912	5 441	9
Leasingkohteet	225	192	17
Saamistodistukset	1 361	1 246	9
Osakkeet ja osuudet	152	284	-46
Osakkeet ja osuudet omistusyhteyksissä	12	12	0
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	65	73	-11
Konserniliikearvo	0	0	-78
Muut aineettomat hyödykkeet	67	53	26
Aineelliset hyödykkeet	186	195	-5
Muut varat	227	285	-20
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	97	100	-2
Vastaavaa yhteensä	12 867	11 097	16
 Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	 4 897	 3 839	 28
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 663	2 159	23
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 488	3 376	3
Muut velat	544	538	1
Siirtovelat ja saadut ennakot	83	82	1
Pakolliset varaukset	1	0	79
Velat, joilla on huonempi etuoikeus kuin muilla veloilla	473	417	13
Laskennalliset verovelat	31	25	21
Vähemmistön osuus pääomasta	396	362	9
Osake- ja osuuspääoma	99	99	
Ylikurssirahasto	0	0	
Arvonkorotusrahasto	10	10	
Muut sidotut erät	5	-	
Vapaat rahastot	8	8	
Edellisten tilikausien voitto	169	85	
Tili-/katsauskauden voitto	0	95	
Oma pääoma yhteensä	291	297	-2
Vastattavaa yhteensä	12 867	11 097	16

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	Muutos-%
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettut sitoumukset			
Takaukset ja pantit	1 074	1 125	-5
Asiakkaan hyväksi annettut peruuttamattomat sitoumukset	2 009	1 432	40
Yhteensä	3 083	2 557	21

Omasta ja muiden puolesta vakuudeksi annettu omaisuus sekä velat ja sitoumukset, joiden vakuudeksi se on annettu

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000
Oman velan ja sitoumusten vakuudeksi annettu omaisuus		
Pantit	1 459	652
Kiinnitykset	-	-
Muut	14	15

Velat, joiden vakuudeksi omaisuuserät on annettu

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	1 189	398
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	69	32
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-

Samaan konserniin kuuluvan yrityksen puolesta annettut vakuudet

Pantit	54	-
Kiinnitykset	5	5

Muiden puolesta annettut vakuudet

Pantit	726	1
Kiinnitykset	7	20

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000
Takaukset	438	415
tytäryhtiöiden puolesta	0	1
Takuuvastuut	595	685
tytäryhtiöille tai niiden puolesta	108	110
Käyttämättömät luottojärjestelyt	1 606	1 365
tytäryhtiöille	56	52
osakkuusyhtiöille	-	-
Muut sitoumukset	443	92
tytäryhtiöille	0	0
Annetut sitoumukset yhteensä	3 083	2 557
Tytäryhtiöille tai niiden puolesta annettut sitoumukset yhteensä	164	164

Omaisuuksien myymisestä ja ostamisesta asiakkaan lukuun syntyneet myyntisaamiset ja ostovelat

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000
Myyntisaamiset	30	68
Ostovelat	40	63

OPK-konsernin johdannaissopimukset

Milj. e	31.12.2001	31.12.2000	Muutos- %
Kohde-etuuksien arvot			
Termiinisopimukset	77	1 028	-93
Optiosopimukset			
Ostetut	-	-	-
Asetetut	-	-	-
Koronvaihtosopimukset	7 128	7 248	-2
Korkojohdannaiset yhteensä	7 205	8 276	-13
Termiinisopimukset	366	572	-36
Optiosopimukset			
Ostetut	8	4	90
Asetetut	7	3	
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-	3	
Valuuttajohdannaiset yhteensä	381	583	-35
Osakejohdannaiset	-	-	-
Muut johdannaiset	16	9	91
Yhteensä	7 602	8 867	-14
Sopimusten luottovasta-arvot			
Korkojohdannaiset	64	73	-12
Valuuttajohdannaiset	7	22	-70
Muut johdannaiset	3	1	
Yhteensä	73	96	-24

Muut vastuusitoumukset ja vastuut

OPK-konserniin kuuluvien yritysten (OKOn) sitoumukset pääomasijoitusrahastoihin 31.12.2001 olivat 22,3 miljoonaa euroa. Nämä sitoumukset sisältyvät kohtaan "Taseen ulkopuoliset sitoumukset".

Osuuskunnan kokous ja taloudellinen informaatio 2002

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunnan kokous esitetään pidettäväksi 21.3.2002.

Osuuspankkiryhmän vuosikertomus julkaistaan viikolla 12.

Osuuspankkiryhmän ja OPK:n osavuositarkastus tammi-maaliskuulta julkaistaan 3.5.2002, tammi-kesäkuulta 8.8.2002 ja tammi-syyskuulta 31.10.2002.

Tulostiedotteen luvut ovat tilintarkastamattomia.

Tulostiedote on laadittu noudattaen soveltuvin osin Rahoitustarkastuksen ohjetta "Ohje julkisen kaupankäynnin kohteena olevan luottolaitoksen tilinpäätöstiedotteesta" (46/420/98).

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta
Johtokunta

Osuuspankkikeskus-OPK osuuskunta

Markku Koponen
pankinjohtaja

JAKELU

Helsingin Pörssi

Keskeiset tiedotusvälineet

LISÄTIEDOT

Pääjohtaja Antti Tanskanen, puh. (09) 404 2202

Toimitusjohtaja Reijo Karhinen, puh. (09) 404 4500

Pankinjohtaja Heikki Vitie, puh. (09) 404 4477